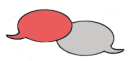

Austrálie a Oceánie

Pracovní list pro studenty SŠ

1) Zamysli se, jakými způsoby se dají zkoumat odlišné kultury. Co by se dalo udělat pro to, abychom se o nich dozvěděli co možná nejvíce?

2) Jmenuj alespoň některé z konkrétních vědních oborů, které by při výzkumu mohly pomoci.

.....

.....

3) Jaké zbraně domorodí Australáci používali?

luk a šípy

katany

bumerangy

laso

kopí

oštěpy

sekery

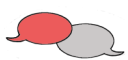
kyje

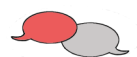
4) Jakými způsoby se dá nahradit absence tkaných látek? Jaké materiály by se daly použít?

.....

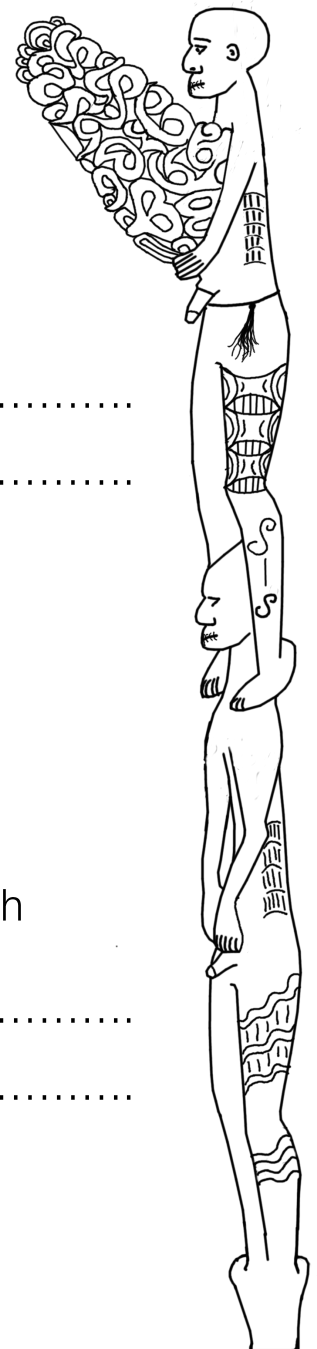
.....

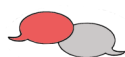

5) Prohlédni si malby a rytiny v australské části výstavy a zamysli se, co by mohly zobrazovat.

6) Vysvětli způsob obchodu kula.

7) Následující úryvek je z článku známého antropologa Marshalla Sahlins:

„Melanéský „big-man“ působí jako kapitalista; připomíná nám známý obraz svobodného podnikavého muže, který si jde tvrdě za svým. Snoubí se v něm okatý zájem o obecné blaho ostatních se sobeckou vypočítavostí, kdy se v konečném důsledku orientuje pouze na vlastní prospěch. Jeho veřejné činy vždy měly v ostatních vzbuzovat soupeřivost a závistivost, zároveň ale ukazovaly, že za své postavení vděčí pouze sám sobě. ....

Určující kvalitou „big-mana“ je jeho osobní moc. Nebyl do funkce nijak jmenován, svou moc nezdědil ani nebyl na svojí pozici dosazen někým jiným. Jeho status je výsledkem série činů, které ho vyzdvihly nad běžné osoby a jeho moc k němu přitahuje okruh níže postavených, zato loajálních mužů.“

(Sahlins, M. D. 1963: Poor Man, Rich Man, Big-Man, Chief: Political Types in Melanesia and Polynesia, *Comparative Studies in Society and History*, vol. 5/3, 285—303)

Na základě úryvku vysvětli, kdo je „big-man“ a jakou má funkci ve společnosti.

8) U jednotlivých tvrzení rozhodni, jestli jsou P(pravda)/L(lež).
Co znamená „kult předků“?

P/L Na ostrově Jap sloužily jako platidlo obrovské, i 2 m vysoké okrouhlé kameny.

P/L Oslavy Malagan jsou oslavou zemřelých předků.

P/L První Evropané se na Novém Zélandu setkali s ptákem moa.

P/L Lebky předků sloužily pouze jako dekorace.

9) V expozici jsou jen dva předměty vyrobené z kovu. Napiš, které to jsou a odkud pochází. Uměli těžit a zpracovávat kovy?

.....

.....

10) Jak získaly Šalamounovy ostrovy své jméno?

a) Evropané si spletli žlutý pyrit na zbraních domorodců se zlatem.

b) Král Šalamoun sem rád jezdil na prázdniny.

c) Na ostrovech bývala bohatá naleziště zlata.

11) Osmisměrka

A	S	M	A	T	J	O	M	Š	I	O	A
L	T	E	K	P	R	A	S	E	O	M	V
K	A	S	U	E	Q	K	Y	D	Z	F	N
Á	P	Ě	L	S	D	A	I	P	L	L	O
D	A	V	A	K	Č	R	É	G	A	P	O
G	A	D	P	M	E	T	X	B	B	D	Z
L	N	W	Y	G	Q	A	U	L	I	Ž	S
B	A	J	D	J	F	N	N	É	N	Á	N
P	M	I	Č	U	R	I	N	G	A	W	A
X	D	T	I	B	Z	U	Č	Á	K	C	J
S	N	Ě	N	Í	Ř	I	C	D	E	Ř	P

- 1) náhrada látky, vyráběná z kůry
- 2) hudební nástroj z Austrálie
- 3) australská štípaná industrie
- 4) kvašený omamný nápoj z pepřovníku
- 5) předmět, jehož zvuk při roztočení oznamoval v Austrálii průběh rituálu
- 6) obchodní systém na Trobriandských ostrovech
- 7) ten, kdo jí lidské maso
- 8) nadpřirozená vlastnost, která určuje společenské postavení člověka
- 9) oblast, odkud pochází vysoké sloupy Bis a nejznámější řezbáři z Nové Guineje
- 10) oboupohlavní bytost
- 11) bytosti, které byly uctívány na Nové Guineji
- 12) období, ve kterém na zemi žily pouze nadpřirozené bytosti
- 13) Evropan, který jako první spatřil pobřeží Austrálie
- 14) rituální zdobený předmět z Austrálie, vyrobený z kamene nebo dřeva
- 15) zvíře, které mělo na Nové Guineji největší význam

4 Správne odpovedi naleznete na pokladné nebo na stránkách Národního muzea